

100. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego

11 listopada 1918 roku kończy się I wojna światowa. Mimo kapitulacji Niemiec Wielkopolska nadal jest pod zaborem, a o jej przyszłości ma rozstrzygnąć konferencja pokojowa. Anarchia w armii niemieckiej i wybuch rewolucji w Rzeszy sprzyjają jednak walce o niepodległość. W Poznaniu powstaje złożona z Polaków Rada Robotnicza oraz Tymczasowa Naczelna Rada Ludowa i kierujący nią Komisariat. 13 listopada Polacy przejmują kontrolę nad niemiecką Radą Żołnierską. 3 grudnia w Poznaniu zbiera się Sejm Wielkopolski – parlament reprezentujący Polaków zamieszkujących ziemie pozostające w granicach Niemiec. Przemarsz jego delegatów staje się preludium do insurekcji. 26 grudnia 1918 roku do Poznania przybywa entuzjastycznie witany Ignacy Jan Paderewski. Nazajutrz, 27 grudnia pod Hotelem Bazar gromadzą się tłumy Polaków. Niemieccy cywile i żołnierze organizują kontrmanifestacje, niszczą polskie lokale i zrywają alianckie flagi. Pod gmachem Prezydium Policji dochodzi do wymiany ognia, podczas której giną pierwsi powstańcy. Tak rozpoczyna się powstanie. Jego dowódcą zostaje major Stanisław Taczak, który koordynuje walki wybuchające w Wielkopolsce.

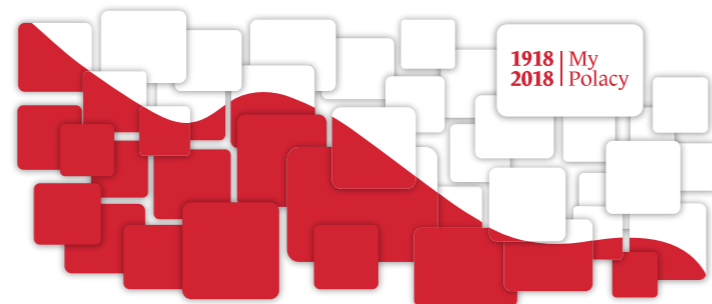
Od połowy stycznia 1919 roku komendę przejmuje gen. Józef Dowbor-Muśnicki. Tworzy Armię Wielkopolską, charakterystycznie umundurowaną, z wysokimi czapkami, orłami wielkopolskimi i oznakami stopni wojskowych w kształcie trefli. Teren walk rozciąga się od Kępna na południu, przez Międzychód na zachodzie, po rzekę Noteć na północy oraz dawną granicę niemiecko-rosyjską na wschodzie. 16 lutego 1919 roku w Trewirze zostaje podpisany rozejm. Armię Wielkopolską uznaje się za wojsko sprzymierzone, a zajęte przez powstańców tereny na mocy traktatu wersalskiego zostają włączone do państwa polskiego.

Powstańcy wielkopolscy bezpośrednio z frontu przechodzą do walki o Lwów, uczestniczą w wojnie z bolszewikami oraz III powstaniu śląskim. Po raz kolejny przyczyniają się do realizacji wielkiego celu – ustalenia granic odradzającej się Rzeczypospolitej.

Na rewersie srebrnej monety przedstawiono trębaczów z orkiestry 3. Pułku Ułanów Wielkopolskich na tle mapy z zaznaczonym przebiegiem powstania. Na awersie stylizowany orzeł powstańczy i współczesne godło.

Na rewersie złotej monety gen. Józef Dowbor-Muśnicki, głównodowodzący Polskich Sił Zbrojnych byłego zaboru pruskiego, wręcza sztandar gen. Filipowi Dubiskiemu, dowódcy 1. Dywizji Strzelców Wielkopolskich. W tle widać fragment tekstu przysięgi Wojsk Wielkopolskich, złożonej 26 stycznia 1919 roku w Poznaniu. Na awersie orzeł powstańczy obok współczesnego godła. Z prawej strony umieszczono trefl z czapki generalskiej.

Robert Gaweł, senator RP

Aktualny plan emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych

www.nbp.pl/monety

Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
tel. 22 185 10 00
e-mail: listy@nbp.pl

NarodowyBankPolski
NBPtv
@nbppl

NBP Narodowy Bank Polski

Monety kolekcjonerskie NBP

*W obliczu Boga Wszechmogącego,
w Trójcy Świętej Jedyne go ślubuję,
że Polsce, Ojczyźnie mojej
i sprawie całego Narodu Polskiego
zawsze i wszędzie służyć będę
do ostatniej kropli krwi.*

Moneta kolekcjonerska
100. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego

www.nbp.pl/MyPolacy
#MyPolacy

1918 | My
2018 | Polacy

Nominał: **10 zł**

Metal: Ag 925/1000
Stempel: lustrzany
Średnica: 32,00 mm
Masa: 14,14 g
Brzeg (bok): gładki
Nakład: do 15 000 szt.
Projektant: Dobrochna Surajewska
Data emisji: 12 grudnia 2018 r.
Emitent: NBP

Na zlecenie NBP
monety wyprodukowała
Mennica Polska S.A.

12 grudnia 2018 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu srebrną monetę o nominale 10 zł oraz złotą monetę o nominale 200 zł „100. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego”.

Wizerunek ułanów z okresu Powstania Wielkopolskiego, wg fotografii pochodzącej ze zbiorów Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Nominał: **200 zł**

Metal: Au 900/1000
Stempel: lustrzany
Średnica: 27,00 mm
Masa: 15,50 g
Brzeg (bok): gładki
Nakład: do 1 500 szt.
Projektant: Grzegorz Pfeifer
Data emisji: 12 grudnia 2018 r.
Emitent: NBP

Na zlecenie NBP
monety wyprodukowała
Mennica Polska S.A.

Wizerunki przedstawione na rewersie, wg fotografii „Zaprzyśiężenie wojsk wielkopolskich 26.01.1919 r. – Poznań Pl. Wolności”, pochodzącej ze zbiorów Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości w Poznaniu.

Monety są dostępne w oddziałach okręgowych NBP oraz w sklepie internetowym kolekcjoner.nbp.pl.